

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Албена Георгиева Гьонова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Биологически факултет), член на научно жури по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 4.3 Биологически науки (научна специалност Ентомология)

В конкурса, обявен в Държавен вестник бр. 71 от 18.08.2023 г., е представил заявление и пълен комплект документи за участие един кандидат – гл. ас. д-р Боян Петров Златков от ИБЕИ – БАН. Справката за съответствие на кандидата на законовите изисквания, включително и на Националните минимални изисквания, съгласно Закона за развитието на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагането му, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН и ИБЕИ-БАН показва, че кандидатът ги покрива и надвишава.

Д-р Боян Златков е завършил Биологическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ (2005 г.) с квалификация „биолог – магистър по Ентомология“ и е придобил образователната и научна степен „доктор“ по направление 4.3 Биологически науки (научна специалност Ентомология) (2011 г.). Професионалната кариера на кандидата преминава като биолог (2008-2015) в Биологически факултет на СУ и кустос на Зоологичната колекция на СУ (2015-2017), а от 2017 г. до сега е главен асистент по Ентомология в ИБЕИ – БАН.

Списъкът с научни трудове на кандидата е от общо 47 публикации, от които за настоящия конкурс е представил 43. От тях 28 са в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), като на 13 той е първи автор. Общият брой цитирания в издания с импакт-фактор или импакт-ранг, представени в конкурса, са 40. Научната му дейност е допълнена с участия в 23 проекта като експерт и изследовател, както и членство в *Societas Europaea Lepidopterologica*.

В научноизследователската работа на д-р Златков се очертават приноси с фундаментален характер, основно в областта на таксономията, анатомията и функционалната морфология на няколко групи пеперуди и върху анатомията и морфологията на гениталиите на други животни. Представената справка за приносите отразява коректно основните резултати от публикациите, които са в областта на

обявения конкурс. Изследванията на пеперуди са с най-голям обхват в публикациите на кандидата. Някои от по-важните приноси на д-р Боян Златков в областта на ентомологията са:

- Таксономични – включващи описанието на 9 нови вида от семейство Tortricidae от Балканите и Кавказ, 4 подвида от семействата Tortricidae, Euteliidae и Noctuidae, преописание на *Dichrorampha rilana* Drenowsky, 1909, първо описание на неизвестните мъжки на *Phtheochroa unionana* (Kennel, 1900) от Армения и описания на женските на *Cnephasia heringi* Razowski, 1958, *Gypsonoma obraztsovi* Amsel, 1959 и *Dichrorampha rilana* Drenowsky, 1909, номенклатурни промени в род *Phtheochroa*, *Clepsis*, *Dichrorampha* и *Cnephasia*.

- Фаунистични – установяване за първи път за България на *Dichrorampha pantheriana* (Rebel, 1917) (Tortricidae), *Klimeschia transversella* (Zeller, 1839) (Douglesiidae), *Chrysoesthia sexguttella* (Thunberg, 1794) (Gelechiidae), *Asida cocquempoti* F. Soldati & L. Soldati, 2001, *Pedinus olympicus* Kiesenwetter, 1880 и *Platydemia europaea* Laporte & Brullé, 1831 (Tenebrionidae).

- Анатомични и морфо-функционални – разработена нова техника за обръщане и надуване на фалуса на пеперуди, която запазва тъканите, както и модифициране на стандартните държачи при сканиращата електронна микроскопия с възможност за въртене на фалуса на 360°; изследване на вътрешната мускулатура на фалуса и особеностите при копулацията при *Eugnosta magnificana* (Rebel, 1914); изясняване на взаимодействието на мъжките и женските гениталии при *Tortrix viridana* Linnaeus, 1758 с триизмерни модели на копулиращи двойки чрез микро-компютърен томограф, допълнени с резултати от конфокална лазерна сканираща микроскопия, сканираща електронна микроскопия и хистология; изследване морфологията на везиките, положението и функцията на опадливите и неопадливите корнута при подсем. Olethreutinae (Tortricidae), както и възможното взаимодействие между мъжките и женските гениталии; установяване на анатомичните особености при взаимодействието на хобота на *Macroglossum stellatarum* (Linnaeus, 1758) (Sphingidae) и цветовете на интродуцираното декоративно растение *Oenothera speciosa* Nutt (Onagraceae);

- Биологични – установен е периодът на летеж на два икономически значими вида – *Enarmonia formosana* и *Retinia resinella* (Tortricidae); проучени са инквилините по гали на *Andricus quercustozae* (Bosc, 1792) (Cynipidae); направен е поленов анализ на съдържанието на гушата на бръмбари от семейство Oedemeridae; изследван е състава на насекомите в храната на прилепа *Miniopterus schreibersii* (Kuhl, 1817) през зимата.

Научните разработки на д-р Златков са представени в едни от най-престижните издания в областта (напр. *Frontiers in Zoology*, *Zoomorphology*, *Biologia*, *ZooKeys*, *Arthropod-Plant interactions*, *Zootaxa* и др.) като 18 от тях са с квартали, както следва: Q1 – 2, Q2 – 8, Q3 – 5, Q4 – 3 и 10 са само с SJR.

Д-р Златков се отличава с професионализъм и перфекционизъм в научната си работа, широк зоологичен профил, интерес към фундаменталните изследвания и методологичните иновации. В допълнение на активната научна и експертна дейност, д-р Златков е участвал в преподавателската работа със студенти и докторанти при извеждане на занятия по Зоология на безгръбначните животни и няколко дисциплини в областта на Ентомологията в БФ на СУ, както и в разработването на учебни програми за докторанти.

Заклучение

Гл. ас. д-р Боян Златков има изявен профил на научноизследователската работа в областта на конкурса за доцент по научната специалност Ентомология, покрива и надхвърля националните изискванията, както и тези на БАН и ИБЕИ-БАН. Научните му постижения са значими и високо оценени. Той е търсен експерт за научни и научно-приложни разработки и неговата хабилитация ще допринесе за развитието на кадрите в ИБЕИ.

В заключение давам своето положително становище за избора на д-р Боян Златков за академичната длъжност доцент при ИБЕИ-БАН.

София

6.12.2023 г.

доц. д-р Албена Гънова